

החברותא

החברותא בשאון פנימי לחברים גליון מס 214 בס"ד ערש"ק פרי חיי-שרה (סכרין) כ"ה חשוון תשס"ד

פציעים יקרים

ויהיו חיי שרה וכו' (כ"ג, א) פרש"י כולן שוין למובה, פירוש ששרה אמנו על כל מאורע אמרה "גם זו למובה". על כל רעה ברכה את ה' כמו שדרשו חז"ל כשם שמברכים על המוב כך מברכים על הרע, נמצא שלעולם לא ידעה רע מה טיבו, כיון שהכל מידו של השם הטוב ...

ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון (כ"ג, ב) רמז הכתוב באומרו קרית ארבע לומר כי ח"ו לא יתייחס המיתה לצדיקים, אלא שקרית ארבע פירושו עיר שהיתה בנויה מד' יסודות נפרדה היא ונסעה מהם, ואומרו היא חברון פירוש שהגם שמתה היא, משפעת בהם בחינת החבור, כי הצדיקים במיתתם קרויים חיים. (אוה"ח)

ואברהם זקן בא בימים (כ"ד, א) איתא במדרש תנחומא היה רוכב על החמור והגיע זמן תפלה ירד. וזהו ואברהם זקן בא בימים הוא בא עם התפלות של כל הימים, ירד מן החמור היינו שאאע"ה התפשט מן התומריות ומיהר כל רמ"ח אבריו שיהיו כמו שהיו בשמים, איתא במד' שהתפלה צריכה להיות בהתפשטות הגשמיות, ירד מן החמור זו היא ההכנה לתפלה.

והיה הנערה אשר אומר אליה המי נא כדרך ואשתה ואמרה שתה וגם נמליך אשקה אותה הוכחת לעבדך ליצחק (כ"ד, יד) אם אינה מסתפקת במלוי משאלתו של הזר, כי אם צמאה ומשתוקקת לגמול חסדים טובים ואף על גמליו הצמאים נכמרו רחמיה. נערה כזאת ראויה ליצחק אבינו ... ותמהר ותער כדה אל השקת (כ"ד, כ) שקת ר"ת שנאה קנאה תאוה, כי האדם צריך לתקן הג' מדות להעלותם אל הקדושה, קנאה-קנאת סופרים תרבה חכמה, שנאה-אוהבי ה' שנאו רע, תאוה-גרסה נפשי לתאוה ...

יפה שיחתן של עבדי אבות וכו' שיפה לשוח ולדבר מהעבודות של אבות הקדושים וליקח מוסר השכל, אחד היה אברהם ועבדו הכנים בכל אחד ואחד אמונת אלוקי עולם ואחר שנתנסה בעשרה נסיונות אמר ואנכי עפר ואפר, ומזה ילמוד כל אדם ק"ו לעצמו שיהיה בעיניו כאפס ואין ועי"ז יזכה לתורתן של בנים. (צמח צדיק)

ויצא יצחק לשוח בשדה (כ"ד, טז) הכלל הכנעה מביא עצבות שאין בידו לעשות כרצונו וכחפצו וכו' אך כשאדם עובד הבו"ה ומכניע את עצמו בפני הבו"ה אז הוא רבוק בעצמו במקור השמחה או ממילא שורה עליו ששון ושמחה. וזהו מרומז בפסוק ... יצחק לשון שמחה ושיח לשון הכנעה, בשדה רצה לומר כי שדה מכונה להקדושה וכשהכנעה הוא בפני הקדושה מזה יצא ששון ושמחה. (קדושת לוי)

ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב (כ"ד, טז) פרש"י לשוח לשון תפלה. על מה היתה עיקר תפלתו של יצחק? לפנות ערב - שיוכה לפנות ולגרש מלבו את התשווקה לכל מה שהוא ערב ומתוק לחיכו, התשווקה התומרית.

ורב יעבוד צעיר (כ"ה, כ"ג) ... הרבה הרבה צריך אדם לעבוד על עצמו עד שיקטין את עצמו ויזכה למידת הענוה ...

וישב יצחק ויחפור את בארות המים (כ"ז, י"ח) עיקר חפירת הבארות הוא לזרוק את עפר ואבנים שהם הגשמיות והפסולות ולמצא באר מים חיים, היינו לצאת מן הטבע ולהאמין כי הטבע הוא ג"כ מהשי"ת. (אמרי אמת)

בעבור תברכך נפשי (כ"ז, ד) ... יצחק השתוקק לברך את עשו בדוקא, שאם יברך את יעקב לא תחול הברכה רק על מי שחשוב כיעקב, אבל כשיברך את עשו תחול הברכה אפילו על פחות שבישראל ... (רבי יצחק מוורקא זיע"א)

שיחת הרא"ש ז"ע"א ח'הא"פ קט"ז, נכתב ע"י הר"פ כפ' הכהן.

ונפוצתנו כנס מירכתי ארץ

הרוחות ושהשדים והמוזיקים נשארו מאז ועד עתה רוחות בלי גופים. האם ביום הראשון כאשר עלה במחשבתו לברא את כל העולם לא נבראו גם השדים והמוזיקים בשלמותם? ההסבר הוא כך. ידוע מכל המפרשים שמטרת בריאת העולם היה בשביל בני האדם שיכירו את הבורא מתוך הבריאה. וכן אומר רש"י בתחילת התורה בראשית - בשביל הצדיקים שנקראו ראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ. והנה כל זמן שלא נברא האדם התנהלה סדרי מעשי בראשית כתיקונה. אבל אחרי שנוצר אדם הראשון עפר מן האדמה ונפח באפו נשמת חיים עברה הנהגת הבריאה דרך בחירת האדם. ומכיון שהאדם בחר בחטא עץ הדעת נהייתה אנדרלמוסיה בעולם. אין כל פלא שיכול להיות מצב שחלקים בבריאה לא יהיו נשלמים כדוגמת השדים והמוזיקים שרק הרוחות הספיקו להבראות ולא הגופים.

ועדיין צריך בירור איך קרה שהשדים והמוזיקים נבראו רק ערב שבת בין השמשות אחרי שנברא האדם ואחרי שחטא בעץ הדעת, ולמה לא נבראו קודם יצירת אדם הראשון כמו כל חלקי הבריאה שנבראו בששת ימי בראשית? התירוץ הוא שהשדים והמוזיקים נבראו בדוקא אחרי חטא אדם הראשון כי הם נבראו מחמת החטא, אלא שאם היו מספיקים להבראות בגופם טרם כניסת השבת היו מגיעים לתקונם בזכות השבת קודש אבל מאחר ולא הספיקו להבראות בגופם ונכנסו לשבת רק ברוחות. אין בכח השבת להביא את האדם ואת הבריאה לידי השלמות והם מחכים לתקונם

... לאחר תפילת מוסף של ג' רגלים, שאל אחד החברים את הרא"ש בהבנת הקטע הנאמרת בתפילת המוסף "ונפוצתנו כנס מירכתי ארץ" מה פירוש "ירכתי ארץ", הרא"ש ענה ואמר שהנושא ירכתי ארץ קשור לשדים ולמוזיקים שנבראו בערב שבת בין השמשות שאז אמר הקב"ה לעולמו די ולכך לא הספיקו השדים והמוזיקים לברא גופותיהם ונשארו רוחות בלא גוף. על זה מתפללים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ כדי שהעולם יבא לידי תקונו כך שגם השדים והמוזיקים יבואו לשלמות שלהם.

מאחר והדבורים הנ"ל לא היו מובנים בקשנו מהרא"ש שירחיב יותר בהסברת הענין באופן שיהיו מובנים למקשיבים. הרא"ש נאות להרחיב את הדבור כדלהלן.

בעצם כל ענין בריאת המוזיקים בערב שבת בין השמשות צריך ביאור הלא כל הנבראים נבראו מיד עם המחשבה הראשונה של בריאת העולם, כמו שכתוב (בראשית א. א.): בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ, (ועיין אוה"ח הק' שם שמסביר כי האדון יתעלה שמו כל מה שברא בעולם שהם המקורות וכל אשר ישן במציאות שמים וארץ הכל כאשר לכל בראו ה' בדבור אחד וכו'...). וכל מה שעשה הקב"ה במשך ששת ימי בראשית הוא זה שסידר את העולם דבר דבר על מקומו כמו שכתוב שביום הראשון סידר את האור הגנוז, ביום השני את הרקיע וכן על זה הדרך. ואם כן צריכים להבין איך בכלל קרה שהשדים והמוזיקים לא הספיקו להבראות עד ערב ש"ק בין השמשות וגם אז לא נבראו הגופים אלא

כל הנושא של השדים והמוזיקין מבהילין על הרעיון כל קיומם בא אחר חטא אדם הראשון וכל תיקונם יהיה אחרי תיקון העולם בכח הצדיק האמת ובכח האחדות. בכל זאת יש בכל הענין דבר נפלא מאד, כי ברגע שהתיקון יבא תהיה שלמות הבריאה באופן כה נפלא עד שלא יהיה כל הבדל בין עולם הזה לעולם הבא. השמים והארץ מתנשקים ימות החול והשבת מתחברים. בני אדם ומלאכים מתאחדים, כולם כאחד מכירים שהי' אחד ושמו אחד.

זהו מה שמבקשים בתפלת המוסף וקרב פזורנו מבין הגויים ונפוצתנו כנס מירכתי ארץ, כאשר אנו נהיה באחדות המרומו בבקשה וקרב פזורנו מבין הגויים. אז בכח הצדיק האמת אשר בשבילו נברא העולם נזכה שנפוצתנו שהם הנשמות הערטלות הנדחות בין השדים והמוזיקים - כנס - יזכו לכנסם תחת כנפי השכינה, מירכתי ארץ כלומר מסוף הארץ אשר שם שמים וארץ מתנשקים יחד רמו לתקון השלמות של הבריאה אשר אז גם השדים והמוזיקים יגיעו לתקונם בבחינת שבת.

הרא"ש סיים דבריו ואמר שאנו כל הזמן נמצאים בבחינת ערב שבת בין השמשות כך שישועתנו קרובה מאד כי אנו קרובים לבחינת שבת. ומאידך אם ח"ו לא עושים את ההשתדלות הראויה או כאשר מגיע בחינת שבת אנו ר"ל דומים לשדים ולמוזיקין כלומר רוחות ללא גוף אשר הצער והבלבול קשה מאד. ע"כ עלינו להתאחד והשי"ת יערה רוח ממקום להגיע לשלמות הבריאה בכח הדבקות אל הצדיק האמיתי.

של הצדיקים האמיתיים שבכל דור ודור. מאז ועד עתה נמצאים במחיצתם של השדים והמוזיקים כל אותם נשמות ערטילאיות אשר ברבבותיהם מצפים כל הרף עין שהצדיק האמיתי יעלה אותם לתקונם.

איך נעשים נשמות ערטילאיות? על ידי זה שעוברים על רצונו המקום ב"ה!

הרא"ש הביט ושאל, מי יודע היכן אנו נמצאים, אם לא בין אותם הנשמות הערטילאיות המצפות לישועה בכח הצדיק האמת. כן שאל הרא"ש האם אין אנו מרחמים על אותם צדיקים אמיתיים הנמצאים כל הזמן בתוך המערבולת של הנשמות הערטילאיות ועושים את כל המאמצים על מנת להעלות את הנשמות לתיקונם ואינם מצליחים?

והמשיך ואמר בתוקף שכל זמן שאנו לא נהיה באחדות לא יהיה כח לצדיק האמיתי להוציא אותנו מהמערבולת של הנשמות הערטילאיות ולהעלות אותנו אל מקום הקדושה. ע"כ תפקידנו להתאחד באחדות אמיתית וביחד להיות דבוק בצדיק האמת ואז יהי' לצדיק האמת הכח להעלות אותנו אל מקום הקדושה.

זאת עלינו לדעת כי שלמות הבריאה תלויה בתקונם של הנשמות הערטילאיות אשר הם נדחים ר"ל ממקור הקדושה ונמצאים תחת השפעת השדים והמוזיקים היונקים מהם את חיותם (במקום הגופים שהיו צריכים להיות מלובשים). ומכיון שתקון הנשמות הערטילאיות תלויות באחדות נמצא שבאחדות תלויה שלמות הבריאה וכל זמן שלא נהיה באחדות אין כל סכוי שהנשמות יגיעו לתקונם והבריאה תגיע לשלמות שלו.

ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקרה היא. (בראשית כה כא) לכאורה היה צריך להיות כתוב ותהי אשת יצחק עקרה ויעתר לה', ללמדנו שלא נתעקרו האמהות אלא כדי שיתפללו לה', כדברי חז"ל (יבמות ס"ד) מפני מה נתעקרו האמהות מפני שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים נמצא שהמטרה היא התפילה והעקרות היא אמצעי, משום כך הזכירו את התפילה קודם

ברש"י לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה וכו' וצריך להבין שהיה לו לומר "שהיו רשעי הדור אומרים" ומה הוא הלשון "ליצני הדור" ופירש מר זקני ישעיה זלה"ה, דאלו לא היו רשעים וידעו כי יצחק נולד מאברהם רק כי בעבור שהתפלל אברהם אע"ה על אבימלך נפקדה שרה וז"ש מאבימלך מסיבת אבימלך נתעברה שרה אך מפני לה בלשון ליצנות, ופתאים עברו וסברו שהוא כפשט הדברים לכן צר קלסתר וכו' (נחל קדומים עה"ת)

קליפת עמלק היא הטלת ספק ופגם אף במקום שנראה התגלות אלקות. עמלק בא קודם מתן תורה כדי להפריע את התפשטות הדעת של תורה בארץ. ואלמלא נצחו את עמלק קודם מתן תורה לא היה מתן תורה בפועל כי בודאי היה מוצא ביאור על הקולות הברקים וקול השופר ועצם הדברות לתרץ את הכל. כי אין קץ לשקרו והמעיותיו

ידוע שתכלית הידיעה היא שנדע שלא נדע. ומבואר בסדור השלה"ק שלעתיד לבא תתברר הדעת וידעו שאין להשיג את השי"ת. והוא דומה למי שהולך בדרך ואומרים לו כשיגיע לים הגדול אשר שם אין דרך לעבור בו (רגלי), והנה כל עוד שלא הגיע אל הים אינו יכול לשער בנפשו, ורק כשבא להים רואה את תוקפו

הנה ימי חיי האדם בעולם דומים לעובר על הנהר בעת הפשרת הכפור. שלא יתכן לרקוד או שמא ישבר הקרח תחתיו. וכן אין העת או לעמוד ולבכות, אלא צריך לעבור עליו בזריזות ובלי עצבות. כך צריך האדם להעביר ימי חייו בעוה"ז בשמחה וטוב לב, אבל לא בדרך קלות אלא כמו שכתוב: "וגילו ברעדה" (תהלים ב) - דברים אלו הם כלל של כל היהדות.

"יגעתי ומצאתי - תאמין" (פסלה ו') אתר היגיעה נודע שהיא מציאה הבאה בהיסח הדעת בלא השתדלות, ומ"מ לא יגעתי ומצאתי אל תאמין" שבא היגיעה לא היה בא למציאה זו. (מחשבות דרוץ עמ' קמה) יתרחק מאד מן העצבות כי זאת המדה מביאה לאדם להיות נופל ביד יצה"ר, ומעמו מפני שכל עניני כח המדמה מונחים במדת העצבות, כי העצוב אינו בישוב הדעת, וכיון שנחסר הדעת מתגברת הנפש הבהמית

(יסוד העבודה עמ' 248)

שהשמחה במעונם

הר"ר דוד גולדשטיין ומשפ' להולדת הבן
הר"ר אברהם משה קיפר ומשפ' להולדת הנכד
משפ' גולדשטיין להולדת הנכד
הר"ר מרדכי פריינד ומשפ' להולדת הבן
הר"ר שרגא שניצר ומשפ' לנישואי הבן יצחק נ"י

חיל ע"י

מערכת החברותא
רח' שני 3

02-5829688 ☎

02-5325477 ☎

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

